

Groningen, 06 november 2014

Aan: Minister M.H. Schultz van Haegen

CC aan: Rijkswaterstaat, B en W van Haren en Groningen en GS van de provincie Groningen en GS van de provincie Drenthe

Geachte mevrouw Schultz van Haegen,

Graag vestigen wij – een achttal natuur- en landschapsorganisaties – uw aandacht op de levensbedreigende situatie voor fauna op de A28, tussen de stad Groningen en Eelde. De A28 vormt een belangrijk obstakel binnen het Nationaal Natuurnetwerk Nederland, waarin natte verbindingen tot stand zijn gebracht tussen belangrijke natuurgebieden, zoals Midden Groningen, het Zuidlaardermeergebied, de Drentse Aa, het Paterswoldse Meer, de Onlanden en het Leekstermeer. Deze gebieden fungeren als leefgebied voor onder andere de bever, en sinds kort ook de otter. Exemplaren van beide soorten zijn inmiddels al aangereden bij het oversteken van de A28. Wij verzoeken u daarom op korte termijn maatregelen te treffen om de passeerbaarheid voor zoogdieren op dit stuk A28 te verbeteren.

Het tracé van de A28 tussen de stad Groningen en Eelde doorsnijdt het Nationale Natuurnetwerk dat de ecologische verbinding vormt tussen natuurgebieden in de provincies Friesland, Groningen en Drenthe. De ontwikkeling van flora en fauna is binnen dit deel van het Nationaal Natuurnetwerk bijzonder succesvol. De snelweg A28 zorgt echter voor een levensgevaarlijke versperring voor talloze dieren die de snelweg trachten over te steken. Vooral de betonnen muur in de middenberm is voor veel zoogdieren een onoverkomelijke barrière. Terwijl er door natuurorganisaties veel moeite wordt gedaan om de verspreiding van onder andere otters en bevers naar deze gebieden te bevorderen, zijn tot nu toe nog nauwelijks maatregelen getroffen om deze barrière te slechten. Nog in mei 2014 werd op de A28 een otter aangereden, een van de twee otters die in de Onlanden waren gesignaleerd. En sinds de herintroductie van de bever zijn er ook al 5 bevers doodgereden, onder andere op de A28. Daarnaast worden vrijwel dagelijks meer algemene zoogdieren als ree, das, steenmarter en bunzing doodgereden.

Het Groninger Landschap en Natuurmonumenten hebben de situatie al eerder aan de kaak gesteld. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de verbetering van deze nijpende situatie en heeft in de tussentijd al meerdere plannen ontwikkeld, maar de uitvoering hiervan blijft helaas achter. Intussen staat de A28 in het Meerjarenprogramma Ontsnippering (MJPO) al jaren aangemerkt als barrière, en wij betreuren het daarom dat er tot nu toe nauwelijks maatregelen zijn getroffen om de situatie te verbeteren.

Onze dringende oproep om maatregelen te nemen ter verbetering van de A28, worden ondersteund door een advies van Alterra en een uitspraak van de Rechtbank Den Haag (d.d.22-05-2013 en 04-11-2014). Uit onderzoek van Alterra (Alterra-rapport 2262: "Status van de Nederlandse otterpopulatie na herintroductie. Kansen voor duurzame instandhouding en risico's van uitsterven") blijkt dat de herintroductie van de otter voorlopig succesvol is. De huidige kernpopulatie is gestabiliseerd. De levensvatbaarheid van deze populatie is echter kwetsbaar, doordat veel jonge otters (met name mannetjes) als gevolg van de hoge bezettingsgraad het leefgebied verlaten en daarbij verkeersslachtoffer worden. Daarnaast moet worden opgemerkt dat de huidige populatie op een zeer gering aantal founders is terug te voeren, waardoor inteelt een serieuze bedreiging vormt. Om de levensvatbaarheid van de otterpopulatie te vergroten, beveelt Alterra – kort samengevat – een aantal maatregelen aan, waaronder: "het vergroten van dispersiemogelijkheden door verkeersknelpunten (zogenaamde 'hotspots') ottervriendelijk te maken met behulp van faunavoorzieningen, en het inrichten van migratieroutes naar naburige populaties." In een uitspraak van de Rechtbank van Den Haag, november 2014 (C/09/426350/HA ZA 12-1047), wordt daarnaast gesteld dat de Staat op knelpunten met gevaarlijke verkeerssituaties voor de otter maatregelen moet nemen om deze knelpunten ottervriendelijk te maken. Zoals gezegd is op de A28 recent ook een otter aangereden, en

gezien de gunstige ontwikkelingen in de omliggende natuurgebieden worden meerdere otterslachtoffers verwacht.

Wij dringen er daarom opnieuw op aan om op de kortst mogelijke termijn met maatregelen te komen. Het volledig verwijderen van de muur in de middenberm zou tot een aanzienlijke verbetering kunnen leiden, maar om het probleem in de kern op te lossen zijn er meer fundamentele maatregelen nodig. De huidige verkeersdrukte op dit tracé onderstreept de behoefte aan fundamentele maatregelen, zoals:

- Aanleg van meer tunnels onder de weg.
- Hekken of rasters langs de snelweg, die voorkomen dat dieren de weg oversteken en die ze naar de onderdoorgangen kunnen leiden.

Deze maatregelen zijn naar onze mening een goede invulling van de uitspraak van de Rechtbank van Den Haag waarin de Staat wordt opgedragen verkeersknelpunten voor otters aan te pakken.

Graag vernemen wij uw reactie op deze brief.

Hoogachtend,

Namens de Natuur en Milieufederatie Groningen

S. van der Velde (directeur)

Mede namens Staatsbosbeheer, IVN-Groningen-Haren, Natuurmonumenten, KNNV-afd. Groningen, Stichting het Groninger Landschap, stichting Natuurbelang De Onlanden en Landschapsbeheer Groningen.